

ΤΡΟΧΙΑ ΤΟΥ ΒΛΗΜΑΤΟΣ ΟΠΩΣ ΤΗΝ ΒΛΕΠΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΘΕΣΗ ΕΚΤΟΞΕΥΣΗΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

(Περιστρεφόμενος μαζί με το περιστρεφόμενο με γωνιακή ταχύτητα $\Omega=7.292 \cdot 10^{-5} \frac{[rad]}{[s]}$ σύστημα $(\mathbf{B} \hat{\theta} \hat{\phi} \hat{r})$).

ΘΕΜΑ :

Βλήμα P εκτοξεύεται από τόπο **Γεωγραφικού Πλάτους** $(\frac{P_i}{2} - \theta)$ και ύψος H έτσι ώστε η αρχική του ταχύτητα u_0 να σχηματίζει **γωνία α** με το οριζόντιο επίπεδο $(\hat{\theta} \mathbf{B} \hat{\phi})$ και β με το κατακόρυφο επίπεδο $(\hat{\theta} \mathbf{B} \hat{r})$.

Ο Εκτοξευτήρας περιστρέφεται περί τον κατακόρυφο άξονά του με σταθερή γωνιακή ταχύτητα, αντιλαμβάνεται τον χρόνο πρόσκρουσης του βλήματος στο οριζόντιο επίπεδο και ταυτόχρονα επαναλαμβάνει τις βολές.

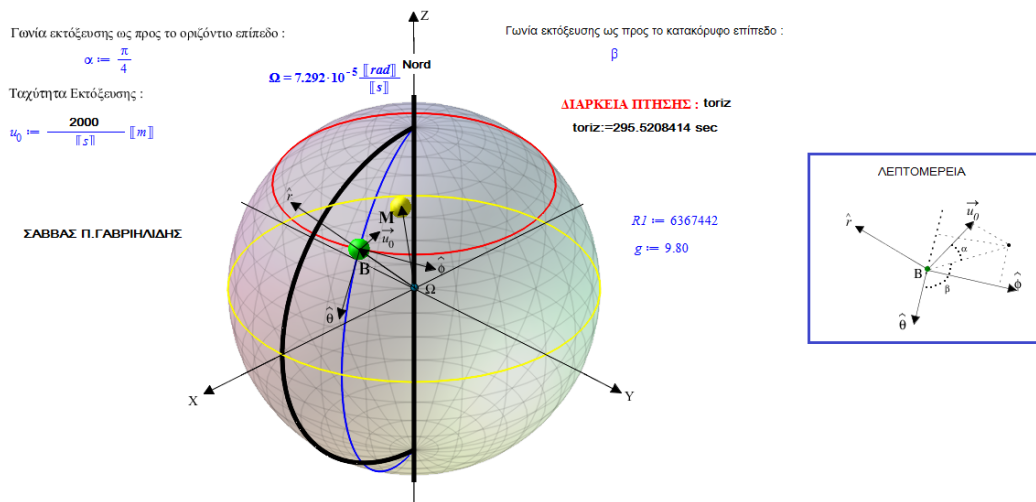
Θέλουμε να κάνει $n = 20$ **βολές** με κάθε πλήρη στροφή του.

1. Να βρεθεί η θέση και ο απαιτούμενος χρόνος πρόσκρουσης στο Οριζόντιο επίπεδο $(\hat{\theta} \mathbf{B} \hat{\phi})$.
2. Με ποιά γωνιακή ταχύτητα πρέπει να περιστρέφεται ο Εκτοξευτήρας ?
3. Να γίνει απεικόνιση των τροχιών όπως τις βλέπει παρατηρητής ακίνητος ως προς το περιστρεφόμενο σύστημα $(\mathbf{B} \hat{\theta} \hat{\phi} \hat{r})$.

Παραδοχές :

Η τιμή g της επιτάχυνσης της βαρύτητας διατηρείται σταθερή.

Λαμβάνεται υπόψη η Coriolis η κάθετη στο επίπεδο του Μεσημβρινού.

ΣΑΒΒΑΣ Π. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ

$\vec{\omega} = |\omega| \cdot \cos(\theta) \hat{j} - |\omega| \cdot \sin(\theta) \hat{\theta}$

$\frac{d\phi(t)}{dt} = \text{diff}(\phi(t), t) = |\omega|$
 $\frac{d\psi(t)}{dt} = \text{diff}(\psi(t), t) = 0$

ΒΕΡΟΙΑ :
 Γεωγραφικό Πλάτος : $\left(\frac{\pi}{2} - \theta\right) = 40^{\circ} 31' 23''$ N (Βορράς)
 Γεωγραφικό Μήκος : $\phi = 22^{\circ} 12' 12''$ E (Ανατολή)

Συντεταγμένες του P ως προς το περιτρεφόμενο : $(\hat{\theta}, \hat{\phi}, \hat{r})$
 $P(x, y, z)$

$\vec{OP} = \vec{S}$
 $\vec{OP}' = \vec{P}$

$X = R \cdot \sin(\theta) \cdot \cos(\phi)$
 $Y = R \cdot \sin(\theta) \cdot \sin(\phi)$
 $Z = R \cdot \cos(\theta)$

Ακτίνα Γης : $R \approx 6378, 750 \sim 6378, 135 \approx 6367, 4425 \text{ km}$
 Γωνιακή ταχύτητα της Γης : $|\omega| = 7, 292 \cdot 10^{-5} \text{ rad} \cdot \text{s}^{-1}$

$$\hat{r} = \sin(\theta) \cos(\phi) \hat{i} + \sin(\theta) \sin(\phi) \hat{j} + \cos(\theta) \hat{k}$$

$$\hat{\theta} = \cos(\theta) \cos(\phi) \hat{i} + \cos(\theta) \sin(\phi) \hat{j} - \sin(\theta) \hat{k}$$

$$\hat{\phi} = -\hat{i} \sin(\phi) + \hat{j} \cos(\phi)$$

- > restart
- > with(Physics[Vectors]) :
- > Setup(mathematicalnotation = true) :
- > with(plots) :
- > with(plottools) :

Δεδομένα :

> $R_ := R \cdot _r$

$$\vec{R} := R \hat{r} \tag{1}$$

> $S_ := x(t) \cdot _\theta + y(t) \cdot _\phi + z(t) \cdot _r$

$$\vec{S} := x(t) \hat{\theta} + y(t) \hat{\phi} + z(t) \hat{r} \tag{2}$$

> $P_ := R_ + S_$

$$\vec{P} := \hat{r} (R + z(t)) + x(t) \hat{\theta} + y(t) \hat{\phi} \tag{3}$$

> $RI := 6367442$

$$RI := 6367442 \tag{4}$$

> $\Omega := 7.292 \cdot 10^{-5}$

$$\Omega := 0.00007292000000 \tag{5}$$

> $H := 10000$

$$H := 10000 \tag{6}$$

> $\alpha := \frac{Pi}{4}$

$$\alpha := \frac{\pi}{4} \tag{7}$$

> $\beta := \beta$

$$\beta := \beta \tag{8}$$

$$\begin{aligned} > n := 20 \\ & n := 20 \end{aligned} \quad (9)$$

$$\begin{aligned} > u[0] := 2000 \\ & u_0 := 2000 \end{aligned} \quad (10)$$

$$\begin{aligned} > g := 9.80 \\ & g := 9.80 \end{aligned} \quad (11)$$

$$\begin{aligned} > GP1 := 0.7072607424 \\ & GP1 := 0.7072607424 \end{aligned} \quad (12)$$

$$\begin{aligned} > GMI := 0.3875212718 \\ & GMI := 0.3875212718 \end{aligned} \quad (13)$$

$$\begin{aligned} > \omega_- := \Omega \cdot \cos\left(\frac{\pi}{2} - GP1\right) \cdot \_r - \Omega \cdot \sin\left(\frac{\pi}{2} - GP1\right) \cdot \_ \theta \\ & \vec{\omega} := 0.00004738006019 \hat{r} - 0.00005542974199 \hat{\theta} \end{aligned} \quad (14)$$

$$\begin{aligned} > u0_- := -u[0] \cdot \cos(\alpha) \cos(\beta) \cdot \_ \theta + u[0] \cdot \cos(\alpha) \sin(\beta) \cdot \_ \phi + u[0] \cdot \sin(\alpha) \cdot \_ r \\ & \vec{u0} := -1000 \sqrt{2} \cos(\beta) \hat{\theta} + 1000 \sqrt{2} \sin(\beta) \hat{\phi} + 1000 \sqrt{2} \hat{r} \end{aligned} \quad (15)$$

$$\begin{aligned} > F_- := -m \cdot g \cdot \_ r \\ & \vec{F} := -9.80 m \hat{r} \end{aligned} \quad (16)$$

$$\begin{aligned} > \text{evalf}\left(\frac{\pi}{2} - GP1\right) \\ & 0.8635355846 \end{aligned} \quad (17)$$

Ανάλυση :

$$\begin{aligned} > u_- := \text{diff}(P_-, t) + \omega_- \times P_- \\ & \vec{u} := \hat{r} (\dot{z}(t) - 0.00005542974199 y(t)) + \hat{\theta} (\dot{x}(t) - 0.00004738006019 y(t)) + \hat{\phi} (\dot{y}(t) \\ & + 0.00004738006019 x(t) + 0.00005542974199 R + 0.00005542974199 z(t)) \end{aligned} \quad (18)$$

$$\begin{aligned} > a_- := \text{diff}(u_-, t) + \omega_- \times u_- \\ & \vec{a} := \hat{r} (\ddot{z}(t) - 0.0001108594840 \dot{y}(t) - 2.626264512 \cdot 10^{-9} x(t) - 3.072456297 \cdot 10^{-9} R \\ & - 3.072456297 \cdot 10^{-9} z(t)) + \hat{\theta} (\ddot{x}(t) - 0.00009476012038 \dot{y}(t) - 2.244870104 \cdot 10^{-9} x(t) \\ & - 2.626264512 \cdot 10^{-9} R - 2.626264512 \cdot 10^{-9} z(t)) + \hat{\phi} (\ddot{y}(t) + 0.00009476012038 \dot{x}(t) \\ & + 0.0001108594840 \dot{z}(t) - 5.317326401 \cdot 10^{-9} y(t)) \end{aligned} \quad (19)$$

$$\begin{aligned} > FYGOKENTROS := \omega_- \times (\omega_- \times P_-) \\ & FYGOKENTROS := -5.317326401 \cdot 10^{-9} y(t) \hat{\phi} + (-2.626264512 \cdot 10^{-9} x(t) \\ & - 3.072456297 \cdot 10^{-9} R - 3.072456297 \cdot 10^{-9} z(t)) \hat{r} + (-2.244870104 \cdot 10^{-9} x(t) \\ & - 2.626264512 \cdot 10^{-9} R - 2.626264512 \cdot 10^{-9} z(t)) \hat{\theta} \end{aligned} \quad (20)$$

$$\begin{aligned} > CORIOLIS := 2 \cdot \omega_- \times (\text{diff}(P_-, t)) \\ & CORIOLIS := -0.0001108594840 \hat{r} \dot{y}(t) - 0.00009476012038 \hat{\theta} \dot{y}(t) + (0.00009476012038 \\ & \dot{x}(t) + 0.0001108594840 \dot{z}(t)) \hat{\phi} \end{aligned} \quad (21)$$

Αν αγνοηθεί η φυγόκεντρος $\vec{\omega} \times (\vec{\omega} \times \vec{P})$:

$$\begin{aligned} &> a\_ := (19) - (20) \\ \vec{a} &:= \widehat{r} (\ddot{z}(t) - 0.0001108594840 \dot{y}(t)) + \widehat{\theta} (\ddot{x}(t) - 0.00009476012038 \dot{y}(t)) + \widehat{\phi} (\ddot{y}(t) \\ &\quad + 0.00009476012038 \dot{x}(t) + 0.0001108594840 \dot{z}(t)) \end{aligned} \quad (22)$$

ΑΝ αγνοηθεί η Coriolis κατά : $\widehat{\theta} : -2 \dot{y}(t) |\omega| \cos(\theta) \widehat{\theta}$, $\widehat{r} : -2 \dot{y}(t) |\omega| \sin(\theta) \widehat{r}$
θα έχουμε :

$$\begin{aligned} &> a\_ := (22) - \left(-2 \dot{y}(t) \Omega \cos\left(\frac{\pi}{2} - GPI\right) \widehat{\theta} \right) - \left(-2 \dot{y}(t) \Omega \sin\left(\frac{\pi}{2} - GPI\right) \widehat{r} \right) \\ \vec{a} &:= \widehat{r} \ddot{z}(t) + \widehat{\theta} \ddot{x}(t) + \widehat{\phi} (\ddot{y}(t) + 0.00009476012038 \dot{x}(t) + 0.0001108594840 \dot{z}(t)) \end{aligned} \quad (23)$$

ΤΕΛΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΑΧΥΝΣΕΩΣ ΤΟΥ ΒΛΗΜΑΤΟΣ Ρ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΑΔΡΑΝΕΙΑΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ :

$$\vec{a} := 2 \dot{z}(t) \Omega \sin(\theta) \widehat{\phi} + 2 \dot{x}(t) \Omega \cos(\theta) \widehat{\phi} + \ddot{z}(t) \widehat{r} + \ddot{x}(t) \widehat{\theta} + \ddot{y}(t) \widehat{\phi}$$

Μπορούμε να γράψουμε :

$$\begin{aligned} &> -g \cdot r = (23) \\ -9.80 \widehat{r} &= \widehat{r} \ddot{z}(t) + \widehat{\theta} \ddot{x}(t) + \widehat{\phi} (\ddot{y}(t) + 0.00009476012038 \dot{x}(t) + 0.0001108594840 \dot{z}(t)) \end{aligned} \quad (24)$$

$$\begin{aligned} &> lhs(24) - rhs(24) = 0 \\ (-\ddot{y}(t) - 0.00009476012038 \dot{x}(t) - 0.0001108594840 \dot{z}(t)) \widehat{\phi} &+ (-9.80 - \ddot{z}(t)) \widehat{r} - \widehat{\theta} \ddot{x}(t) \\ &= 0 \end{aligned} \quad (25)$$

$$\begin{aligned} &> Component(lhs(25), 1) = 0 \\ &\quad \quad \quad -9.80 - \ddot{z}(t) = 0 \end{aligned} \quad (26)$$

$$\begin{aligned} &> Component(lhs(25), 2) = 0 \\ &\quad \quad \quad -\ddot{x}(t) = 0 \end{aligned} \quad (27)$$

$$\begin{aligned} &> Component(lhs(25), 3) = 0 \\ &\quad \quad \quad -\ddot{y}(t) - 0.00009476012038 \dot{x}(t) - 0.0001108594840 \dot{z}(t) = 0 \end{aligned} \quad (28)$$

$$\begin{aligned} &> Eq1 := (27) \cdot (-1) \\ &\quad \quad \quad Eq1 := \ddot{x}(t) = 0 \end{aligned} \quad (29)$$

$$\begin{aligned} &> Eq2 := (28) \cdot (-1) \\ &\quad \quad \quad Eq2 := \ddot{y}(t) + 0.00009476012038 \dot{x}(t) + 0.0001108594840 \dot{z}(t) = 0 \end{aligned} \quad (30)$$

$$\begin{aligned} &> Eq3 := (26) \cdot (-1) \\ &\quad \quad \quad Eq3 := 9.80 + \ddot{z}(t) = 0 \end{aligned} \quad (31)$$

$$\begin{aligned} &> ics1 := x(0) = 0, D(x)(0) = -u[0] \cdot \cos(\alpha) \cdot \cos(\beta) \\ &\quad \quad \quad ics1 := x(0) = 0, D(x)(0) = -1000 \sqrt{2} \cos(\beta) \end{aligned} \quad (32)$$

$$\begin{aligned} &> ics3 := z(0) = \mathbf{H}, D(z)(0) = u[0] \cdot \sin(\alpha) \\ &\quad \quad \quad ics3 := z(0) = 10000, D(z)(0) = 1000 \sqrt{2} \end{aligned} \quad (33)$$

$$\begin{aligned} &> ics2 := y(0) = 0, D(y)(0) = u[0] \cdot \cos(\alpha) \cdot \sin(\beta) \\ &\quad \quad \quad ics2 := y(0) = 0, D(y)(0) = 1000 \sqrt{2} \sin(\beta) \end{aligned} \quad (34)$$

$$\begin{aligned} &> soll := dsolve(\{Eq1, ics1\}) \\ &\quad \quad \quad soll := x(t) = -1000 \sqrt{2} \cos(\beta) t \end{aligned} \quad (35)$$

$$\begin{aligned} > \text{sol3} := \text{dsolve}(\{\text{Eq3}, \text{ics3}\}) \\ \text{sol3} := z(t) = -\frac{49 t^2}{10} + 1000 \sqrt{2} t + 10000 \end{aligned} \quad (36)$$

$$\begin{aligned} > \dot{x}(t) = \text{diff}(\text{rhs}((35)), t) \\ \dot{x}(t) = -1000 \sqrt{2} \cos(\beta) \end{aligned} \quad (37)$$

$$\begin{aligned} > \dot{z}(t) = \text{diff}(\text{rhs}((36)), t) \\ \dot{z}(t) = -\frac{49 t}{5} + 1000 \sqrt{2} \end{aligned} \quad (38)$$

$$\begin{aligned} > \text{subs}(\{(37), (38)\}, \text{Eq2}) \\ \ddot{y}(t) - 0.09476012038 \sqrt{2} \cos(\beta) - 0.001086422943 t + 0.1108594840 \sqrt{2} = 0 \end{aligned} \quad (39)$$

$$\begin{aligned} > \text{sol2} := \text{dsolve}(\{(39), \text{ics2}\}) \\ \text{sol2} := y(t) = \frac{362140981 t^3}{2000000000000} + \frac{4738006019 t^2 \sqrt{2} \cos(\beta)}{100000000000} - \frac{27714871 t^2 \sqrt{2}}{500000000} \\ + 1000 \sqrt{2} \sin(\beta) t \end{aligned} \quad (40)$$

1. Χρόνος απαιτούμενος *toriz* για άφιξη του Βλήματος στο ΟΡΙΖΟΝΤΙΟ επίπεδο Οθφρ .

$$\begin{aligned} > \text{toriz} := \text{fsolve}(\text{subs}(z(t) = 0, (36)), t = 0.1 .. \infty) \\ \text{toriz} := 295.5208414 \end{aligned} \quad (41)$$

$$\begin{aligned} > \text{xt} := \text{evalf}(\text{subs}(t = \text{toriz}, \text{rhs}((35)))) \\ \text{xt} := -417929.5818 \cos(\beta) \end{aligned} \quad (42)$$

$$\begin{aligned} > \text{yt} := \text{evalf}(\text{subs}(t = \text{toriz}, \text{rhs}((40)))) \\ \text{yt} := -2172.780939 + 5851.764434 \cos(\beta) + 417929.5818 \sin(\beta) \end{aligned} \quad (43)$$

$$\begin{aligned} > \text{zt} := \text{evalf}(\text{subs}(t = \text{toriz}, \text{rhs}((36)))) \\ \text{zt} := 0.0001 \end{aligned} \quad (44)$$

2. Γωνιακή ταχύτητα περιστροφής Εκτοξευτήρα .

$$\begin{aligned} \Omega_{ekt} &:= \frac{2 \cdot \text{Pi}}{n \cdot \text{toriz}} \left[\frac{\text{rad}}{\text{s}} \right] \\ > \Omega_{ekt} := \text{evalf}\left(\frac{2 \cdot \text{Pi}}{n \cdot \text{toriz}}\right) \\ \Omega_{ekt} &:= 0.001063069745 \end{aligned} \quad (45)$$

ΤΡΟΧΙΑ ΤΟΥ ΒΛΗΜΑΤΟΣ ΟΠΩΣ ΤΗΝ ΒΛΕΠΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΘΕΣΗ ΕΚΤΟΞΕΥΣΗΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

(Περιστρεφόμενος μαζί με το περιστρεφόμενο με

γωνιακή ταχύτητα $\Omega=7.292^{-5} \frac{[rad]}{[s]}$ σύστημα $(B \hat{\theta} \hat{\phi} \hat{r})$.

> rhs(sol1)

$$-1000 \sqrt{2} \cos(\beta) t \quad (46)$$

> rhs(sol2)

$$\frac{362140981 t^3}{2000000000000} + \frac{4738006019 t^2 \sqrt{2} \cos(\beta)}{100000000000} - \frac{27714871 t^2 \sqrt{2}}{500000000} + 1000 \sqrt{2} \sin(\beta) t \quad (47)$$

> rhs(sol3)

$$-\frac{49 t^2}{10} + 1000 \sqrt{2} t + 10000 \quad (48)$$

> subs(t=toriz, (46))

$$-295520.8414 \sqrt{2} \cos(\beta) \quad (49)$$

> subs(t=toriz, (47))

$$4673.174755 + 4137.822314 \sqrt{2} \cos(\beta) - 4840.821696 \sqrt{2} + 295520.8414 \sqrt{2} \sin(\beta) \quad (50)$$

> subs(t=toriz, (48))

$$-417929.5817 + 295520.8414 \sqrt{2} \quad (51)$$

> $\beta I := \text{seq}\left(\frac{2 \cdot \text{Pi}}{n} \cdot i, i=0..n\right)$

$$\beta I := 0, \frac{\pi}{10}, \frac{\pi}{5}, \frac{3\pi}{10}, \frac{2\pi}{5}, \frac{\pi}{2}, \frac{3\pi}{5}, \frac{7\pi}{10}, \frac{4\pi}{5}, \frac{9\pi}{10}, \pi, \frac{11\pi}{10}, \frac{6\pi}{5}, \frac{13\pi}{10}, \frac{7\pi}{5}, \frac{3\pi}{2}, \frac{8\pi}{5}, \frac{17\pi}{10}, \frac{9\pi}{5}, \frac{19\pi}{10}, 2\pi \quad (52)$$

> opts := symbol=solidcircle, symbolsize=15, color=red:

> BLHMA := animate(pointplot3d, [[subs($\beta = \beta I[1]$, (46)), subs($\beta = \beta I[1]$, (47)), subs($\beta = \beta I[1]$, (48))], opts], t=0..toriz, frames=80, trace=20):

> C := spacecurve([(49), (50), (51)], $\beta = 0..2 \cdot \text{Pi}$, color=red, thickness=3, linestyle=4):

> EPIFAN := plot3d([(46), (47), (48)], t=0..toriz, $\beta = 0..2 \cdot \text{Pi}$, transparency=0.50):

> BL1 := pointplot3d([subs(t=0, (46)), subs(t=0, (47)), subs(t=0, (48))], symbol=solidcircle, symbolsize=25, color=red):

> PAR := pointplot3d([0, 0, 0], symbol=solidbox, symbolsize=25, color=green):

> PAR1 := textplot3d([0, 0, -12000, "ΒΕΡΟΙΑ"], font=[arial, bold, 12]):

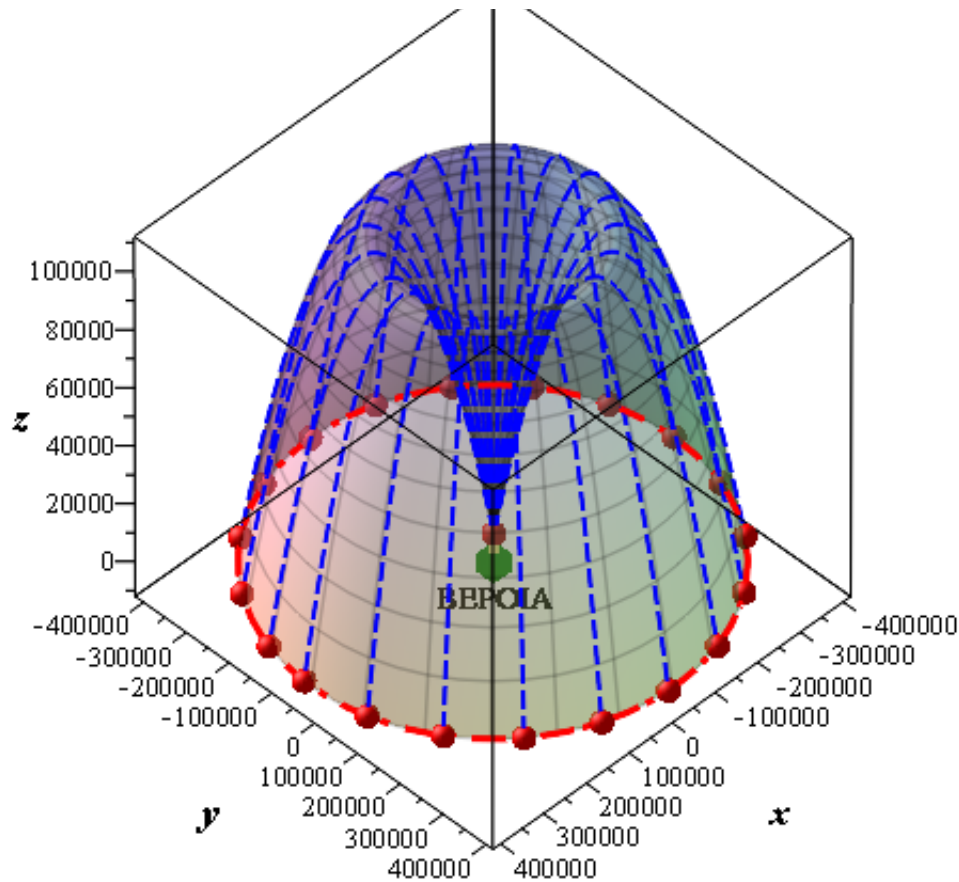
> B := animate(pointplot3d, [[(49), (50), (51)], symbol=solidcircle, symbolsize=25, color=red], $\beta = 0..2 \cdot \text{Pi}$, frames=80, trace=20):

> LIN := line([0, 0, 0], [0, 0, 10000], thickness=5):

> A := animate(spacecurve, [[(46), (47), (48)], t=0..toriz, thickness=2, linestyle=3, color=blue], $\beta = 0..2 \cdot \text{Pi}$, frames=80, trace=20):

> display(EPIFAN, A, B, C, LIN, BL1, PAR, PAR1, orientation=[45, 45, 0], scaling=unconstrained, labels=[x, y, z], labelfont=[arial, bold, 14], title="ΤΡΟΧΙΑ ΒΛΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΕΚΤΟΞΕΥΣΗΣ \n ΣΑΒΒΑΣ Π. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ-ANIMATION", titlefont=[arial, 12, bold], axes=boxed)

**ΤΡΟΧΙΑ ΒΛΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗ ΣΤΗ ΘΕΣΗ
ΕΚΤΟΞΕΥΣΗΣ
ΣΑΒΒΑΣ Π. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ-ANIMATION**


```
> display(EPIFAN, C, LIN, BL1, PAR, PAR1, BLHMA, orientation = [45, 45, 0], scaling  
= unconstrained, labels = [x, y, z], labelfont = [arial, bold, 14], title  
= "ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ ΤΡΟΧΙΑΣ ΒΛΗΜΑΤΟΣ\n ΓΙΑ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗ ΣΤΗ ΘΕΣΗ  
ΕΚΤΟΞΕΥΣΗΣ\n ΣΑΒΒΑΣ Π. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ-ANIMATION", titlefont = [arial, 12, bold],  
axes = boxed)
```

**ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ ΤΡΟΧΙΑΣ ΒΛΗΜΑΤΟΣ
ΓΙΑ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΕΚΤΟΞΕΥΣΗΣ
ΣΑΒΒΑΣ Π. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ-ANIMATION**

